

THE PLACEMENT OF עלינו לשבח WITHIN THE FOURTH ראש השנה OF מוסף שמונה עשרה OF ברכה

The ברכה of מלכיות differs from the ברכות of זכרונות and שופרות in that the ברכה of מלכיות is not recited as an independent ברכה. It is combined with both the ברכות of קדושת השם and קדושת היום. All מחזורים ignore the fact that the ברכה of מלכיות is combined with the ברכה of קדושת השם. However, some מחזורים do provide an indication as to the point within the ברכה of קדושת היום where the ברכה of מלכיות commences. That point is just before the paragraph of עלינו לשבח. Professor Daniel Goldschmidt, in his מחזור לראש השנה, takes a different position. He designates the paragraph of על כן נקוה as the point at which the ברכה of מלכיות begins. In support of Professor Goldschmidt's position, we can point to the following description of the fourth ברכה of עשרה מוסף שמונה עשרה provided by the רמב"ם:

רמב"ם סדר תפילות נוסח הברכות האמצעיות—ברכה ראשונה משלש ברכות אמצעיות של מוסף ראש השנה, אתה בחרתנו ומפני הטאינו כו' ואת מוספי כו' כמו שכתוב, עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדולה ליוצר בראשית שלא עשנו כגויי הארצות וכו', אוחילה לא—ל אחלה פניו אשאלה ממנו מענה לשון אשר בקהל עם אשירה עוזו אביעה רננות בעד מפעליו כו', ברוך אתה יי' למדני חוקיך, על כן נקוה לך יי' א—להינו לראות מהרה בתפארת עונך וכו', א—להינו וא—להי אבותינו מלוך כו' ברוך אתה יי' מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון.

By inserting the paragraph of אוחילה לא—ל between the paragraph of עלינו לשבח and the paragraph of על כן נקוה, the רמב"ם is signalling that the paragraph of עלינו לשבח is not a part of the ברכה of מלכיות. The paragraph of אוחילה לא—ל represents a רשות, a request for permission. It is a רשות not only for permission to recite the ברכה of מלכיות but also for permission to recite the ברכות of זכרונות and שופרות. Some interpret the wording as provided by the רמב"ם as an indication that the רמב"ם holds that the paragraph of אוחילה לא—ל must be recited during the silent עשרה שמונה. That is an unusual position to take since אוחילה לא—ל, as a רשות, should be recited only by the שליח ציבור. A possible explanation for the רמב"ם's position may be found among the practices of נוסח תימן. As we learned in Newsletter No. 9-36, those who follow נוסח תימן do not recite a silent version of עשרה מוסף שמונה עשרה on ראש השנה and they point to the רמב"ם's description of the ברכה as the source of their practice. In any event, whether the paragraph of אוחילה לא—ל is recited only during חזרת הש"ץ or during the silent שמונה

עשרה as well, the placement of that paragraph is a clear indication that the paragraph of מלכויות ברכה of עלינו לשבח is not a part of the

That the placement of the paragraph of אוחילה לא-ל in חזרת הש"ץ needs to be examined was brought to my attention by Rabbi Eliyahu Soloveichik, Rosh Yeshiva at Lander College, and a fellow member of the Young Israel of Hillcrest. In response to his question, I later presented him the following source that may explain the placement of the paragraph of אוחילה לא-ל:

ספר המנהגות' (ר' אשר מלוניל) דף יח' עמ' א'-ועתה אפרש קצת תפלת מוסף, יש אומ' כי יחיד אומר עלינו לשבח ומסתמא הכי משום על כן נקוה לך שמתחבר עם עלינו לשבח כי עם מפני חטאינו אינו מתחבר יפה.

Translation: Now I will explain some portions of Tefilas Mussaf. Some say that an individual recites Aleinu L'Shabeach during the silent Shemona Esrei of Mussaf on Rosh Hashonah. That must be the correct practice because the paragraph of V'al Kein Nikaveh pairs well with the paragraph of Aleinu L'Shabeach but does not pair well with the paragraph of Oo'Mipnei Chata'Einnu.

ר' אשר מלוניל is asserting that חז"ל were concerned about placing the opening paragraph of the ברכה of מלכויות just after the paragraph of מפני חטאינו. In their view, it would be awkward to proceed from discussing the sins of the Jewish People that caused the destruction of the בית המקדש to describing the kingship of G-d. In his opinion, the paragraph of עלינו לשבח was inserted between the paragraphs of מפני חטאינו and על כן נקוה to serve as a transition from our discussing our sins to our describing G-d's kingship. That may explain why Ashkenazim recite the paragraph of עלינו לשבח but not the paragraph of על כן נקוה during תפלת מוסף in חזרת הש"ץ on יום כיפור just before describing the עבודה, the service in the בית המקדש on יום כיפור. There too, it might appear awkward to proceed from discussing the sins of the Jewish People that caused the destruction of the בית המקדש to reciting the עבודה as a substitute for performing the actual service. If we linked the two, we could be accused of indicting ourselves. The response from Heaven might be: if the Jewish People had not sinned, they would be performing the service rather than merely describing it.

The concern expressed by ר' אשר מלוניל may also explain the practice among Sephardim to recite the paragraph of עלינו לשבח during the silent עשרה of מוסף שמונה עשרה of יום כיפור. The following early sources confirm that practice:

1. The author of Sefer Ha-Minhagot, Rabbi Asher ben Saul of Lunel (not to be confused with his contemporary, Rabbi Asher ben Shalom), lived in southern France during the twelfth and thirteenth centuries. This work is one of the first European books on customs in southern France. In addition to excerpts from the Talmudim and geonic decisions, the author also quotes rulings of French and Spanish rabbis, such as his contemporaries Maimonides and Rabbi Abraham ben David of Posquieres. (Bar Ilan Digital Library)

להבין את התפלה

ספר המנהיג הלכות צום כיפור עמוד שנא'–ואומ' תהילה ומחזירי' ספר תורה למקומו, ואומ' קדיש ולא כולו, ועומדין לתפיל' מוסף, ואומ' אבות וגבורות וקדושת ה', ובכך, ובכך, ובכך עד המלך הקדוש, אתה בחרתנו, ומפני הטאינו עד כהלכתך, יש אומרים כאן עלינו לשבת, מחול לעונותי, ויש אומ' מלוך על כל, והשיאינו כי אתה סולחן. ולאחר שים שלום, ויודי זוטא, ויודי רבה.

ספר אבודרהם סדר תפלת יום הכפורים–תפלת מוסף שלש ראשונות. אתה בחרתנו. מפני הטאינו. עלינו לשבת. אוחילה. מחול לעונותנו. יעלה ויבא. מלוך על כל העולם. והשאינו. רצה ומודים. ושים שלום. ואומר הוידוי ועל הטא סקילה שריפה א–להי עד שלא נוצרתי. וחוזר שליח צבור התפלה שלש ראשונות. אתה בחרתנו. מפני הטאינו. עלינו לשבת. אוחילה. מחול לעונותינו עד לפני ה' תטהרו. ואומר א–להינו וא–להי אבותינו היה עם פיפיות שלוחי עמך בית ישראל וכו' ואומר סדר עבודה, ואחר כך אומר וידוי מה נאמר לפניך יושב מרום. על הטא. על הטאים. סקילה שריפה עד מוחל וסולח ואומר אדיר ונאור. ואחר כך אומר יעלה ויבא. מלוך על כל העולם. והשאינו. רצה ומודים. וברכת כהנים ושים שלום. ואומר ואתם הדבקים. ואומר קדיש תתקבל ומאריכין בסליחות ופזמונים עד שיגיע זמן תפלת המנחה:

An argument can be made that עלינו לשבת serves the same purpose when recited as part of the silent מוסף שמונה עשרה of יום כיפור. It may be inappropriate to proceed immediately from saying: מפני הטאינו to saying מחול לעונותינו, forgive our sins.

The literary style elements found in both the paragraphs of מפני הטאינו and עלינו לשבת may represent a second factor that supports the thesis of ר' אשר מלוניל. Two words: "אנחנו" and "עלינו" play an important role in both paragraphs. In contrast, neither word appears in the paragraph of על כן נקוה. In the paragraphs of מפני הטאינו and עלינו לשבת, we address G-d as "אנחנו" as in the following:

ומפני הטאינו גלינו מארצנו, ונתרחקנו מעל אדמתנו. ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך, בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו, מפני היד שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך, יי א–להינו וא–להי אבותינו, מלך רחמן, שתשוב ותרחה עלינו, ועל מקדשך ברחמיך הרבים, ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלכנו, גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה, והופע והנשא עלינו לעיני כל חי, וקרוב פזורינו מבין הגוים. ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ. והביאנו לציון עירך ברנה, ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם. ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו, תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם: ואת מוסף יום (לשבת ואת מוסף יום השבת הזה) ואת מוסף יום הכפורים הזה, נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך, כמו שכתבת עלינו בתורתך, על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:

עלינו לשבח לאדון הכל, לתת גדלה ליוצר בראשית, שלא עשנו כגויי הארצות, ולא שמנו כמשפחות האדמה, שלא שם חלקנו כהם, וגרלנו ככל המונם (שהם משתחווים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע) ואנחנו כורעים ומשתחווים ומוודים, לפני מלך, מלכי המלכים, הקדוש ברוך הוא. שהוא נוטה שמים ויסד ארץ, ומושב יקרו בשמים ממעל, ושכינת עזו בגבהי מרומים, הוא א-להינו אין עוד. אמת מלכנו אפס זולתו, ככתוב בתורתו: וידעת היום והשבת אל לבבך, כי י-י הוא הא-להים בשמים ממעל, ועל הארץ מתחת, אין עוד.

על כן נקוה לך י-י א-להינו, לראות מהרה בתפארת עזך, להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון. לתקן עולם במלכות ש-די, וכל בני בשר יקראו בשמך. להפנות אליך כל רשעי ארץ. יכירו וידעו כל יושבי תבל, כי לך תכרע כל ברך, תשבע כל לשון: לפניך י-י א-להינו יכרעו ויפלו. ולכבוד שמך יקר יתנו. ויקבלו כלם את עול מלכותך. ותמלך עליהם מהרה לעולם ועד. כי המלכות שלך היא, ולעולמי עד תמלוך בכבוד: ככתוב בתורתך, י-י ימלך לעולם ועד.

Query: if in fact *עלינו לשבח* is not a part of the *ברכה* of *מלכויות*, then why did *חז"ל* link the paragraph of *עלינו לשבח* with the paragraph of *על כן נקוה* once *חז"ל* instituted the practice of recited *עלינו לשבח* after every prayer service?

ברוך אתה י-י למדני חוקיך

The *פיוט* includes the words: *ברוך אתה י-י למדני חוקיך* after the end of the *רמב"ם*: *אוהילה לא-ל*. It may appear that the *רמב"ם* is adding a *ברכה* to that part of the service. In truth, that was not the *רמב"ם*'s intent. The words: *ברוך אתה י-י למדני חוקיך* comprise a complete *פסוק*: *יב' פסוק* and do not represent a *ברכה*. In the following comment, *רש"י* explains the meaning of the *פסוק*:

רש"י מסכת ברכות דף יא', עמ' ב'-*ברוך אתה ה' המלמד תורה לעמו ישראל - גרסינן, ולא גרסינן למדני חוקיך, שאין זו ברכה והודאה על שעבר אלא לשון בקשה, ודוד כי אמרה (בתהלים קי"ט) לא לשם ברכה אמרה אלא בלשון בקשה, והכי קאמר: ה' שאתה ברוך - למדני חוקיך.*

Translation: Baruch Ata Hashem Ha'Milamed Torah L'Amo Yisroel is the proper Bracha to recite before studying Torah and not the verse: Lamdeini Chukecha. Those words do not comprise a Bracha and are not an acknowledgment of thanks for what occurred in the past but instead consist of words of request. When King David wrote those words (Tehillim 119), he did not write those words so that they would comprise a Bracha. Instead King David meant the words to serve as a request: i.e. G-d, who is blessed, teach me Your laws.